

Fennadan tuottama ja Lasse Pöystin ohjaama Salakuljettajan laulu kuvattiin kesällä 1952 Torniossa ja Tornionjokilaaksossa. Käsikirjoitusvaiheen työnimenä oli Tornionjokilaakson salakuljettajat. Elokuvan pääosissa olivat sen ajan supertähdet Tapio Rautavaara, Assi Norttia ja Pokelan loulava pariskunta. Rautavaara esitti tulliväijää, joka saluttautui jokivarren salakuljettajien joukkoon. Elokuvan tarina oli lyhyä ja se saikin elokuva-arvostelijoilta vain keskinkertaisen vastaanoton. Mutta suuri yleisö piti elokuvasta ja etenkin Tapio Rautavaaran siinä esittämästä Pohjan yössä-laulusta, jonka George de Godzinsky oli elokuvaan sovittanut. Sitä pidetään edelleenkin yhtenä suomalaisen elokuvahistorian kauneimpana lauluna.

Mitä me tiedämme sukumme ja sukuhaaramme kantaista? Mitä he olivat miehiään, missä he asuivat ja kenen kanssa he jatkoivat sukua? Mikä sai vasta 15-vuotiaan Anders Gustaf Granrothin jättämään kotinsa Pedersöressä ja muuttamaan Tornioon? Ja minkälainen tie hänen oli kuljettava uudessa kotipaikassaan saavuttaakseen arvostetun kansalaisen ja liikemiehen aseman Torniossa? Miten Tornion kaupungin johto onnistui isännöimään keisari Aleksanteri I:n Tornion vierailua elo-syyskuussa 1819 ja minkälaisista oli elämänsä Torniossa niin sanotun "venäläisvuosisadan" aikana? Tornion seudulla elettiin poikkeuksellista korkeasuhdannetta ensimmäisen maailmansodan aikana, mutta miksi? Torniossa käytiin tutkijoiden mukaan vain vapaussotaa vuonna 1918. Miten he perustelevat näkemystään? Elämä oli Kivirannallakin niukkaa 1920- ja 1930-luvuilla. Kuinka sen ajan pojankossi vietti aikaansa Kivirannalla? Aatto Juneksen pakinoissa tämäkin ajanjakso tulee elävästi kuvattua

iloineen ja suriineen silloisen pikkupojan rehellisestä näkökulmasta. Viime sodat koskettivat ankaralla tavalla myös Junes-suvun perheitä. Missä ja kuinka pahoissa paikoissa sukumme miehet puolustivat isänmaataamme ja mitä tapahtui Torniossa ja Kivirannalla syksyllä 1944? 1950-luku oli jälleerakentamisen ja Helsingin Olympialaisten vuosikymmen. Tornionjokilaaksossa se oli myös salakuljetuksen ja uiton kulta-aikaa. Mutta myös sodan rikkomien miesten ja voimakkaiden vaimojen sekä suurten ikäluokkien lapsuuden vuosikymmen. Minkälaisia jälkiä vuosikymmen jätti ja miten on seuraavien vuosikymmenien läpi päädytty tähän päivään? Tänä päivänä sukuhaaramme jäseniä, eli Anders Gustafin jälkeläisiä on yli 400 ja he ovat levittäytyneet lähes joka puolelle maapalloamme. Missä heitä on? Muun muassa tähän ja moniin muihin kysymyksiin pyritään tässä kirjassa antamaan vastauksia, mahdollisimman oikeita ja rehellisiä.

Granroth-Junes-suku TARINOITA KIVIRANNAN JUNESTEN VAIHEISTA JA ELÄMÄNPIIRISTÄ

Granroth-Junes-suku

Tarinoita Kivirannan Junesten vaiheista ja elämänpiiristä

Ensimmäisen maailmansodan aikana Juneksen kartano oli yksi Saksaan menevien jääkäreiden etappitaloista – todennäköisesti keuhkilla 1915, jolloin rajavartiointi oli vielä vähäisempää. Toki on muistettava, että Junes sijaiti lähellä Torniota ja toimi rajavartioston kiertävänä venäläisten vartiopisteinä vartioreitit kulkien Kivirannan Junekselta Suensaarella sijainneeseen kaupunkiin yli Tornionjoen. Tämä varmaan vähensi kesän 1915 jälkeen rajan yli pyrkineitä käyttämästä Junesta pysähdyspaikkana. Kuvassa oleva muistolaatta paljastettiin Polan talon eli nykyisin Juneksen kartanon päärakennuksen paikalla sijaitsevan talon seinässä 27. elokuuta 1995. Vasemmalta Heikki Palo, Sirpa Öunap, Lempi Palo ja Kaija Yli-Heikkilä. Kuvassa myös aiuet.

KANSIKUVA: Oikealta Olli Junes, Matti Junes, Vesa Junes, Marja-Liisa Junes, Heikki Palo, Eikki Junes ja Kalle Kurttio.